

STORKENE PAA BRAHETROLLEBORG

AF

C. E. REVENTLØW

Paa den vestre Fløj af Brahetrolleborg Slot ligger Storke-reden; den kan paavises tilbage til det 18de Aarhundrede og har sandsynligvis været der lange Tider før. Jeg selv har kendt og iagttaget den og dens Beboere, fra jeg var lille Dreng. Det har altid været en Fryd, naar Storkene kom, og med Spænding overværedes de ofte store Kampe om Reden; senere kom den Fornøjelse at se Ungerne vokse op og gøre de første Flyveforsøg, og sluttelig saa man dem kredse om Slottets og Kirkens Bygninger, til de paa Eftersommeren rejste bort. Den gamle Storke-rede laa paa Skorstenen nærmest Gavlen mod Gaardsiden, men i Vinteren 1877 opstod en Morgen Skorstensild, som ødelagde den, hvorefter Godsforvalter Lorentzen resolut anlagde en ny paa et særskilt Stillads paa Taget ved Siden af, som Storkene straks om Foraaret tog i Besiddelse. I Tidens Løb voksede den til saadanne Dimensioner, at den var lige saa høj som Skorstenen og hældede mere og mere ud mod Landevejen. Enden blev da ogsaa, at Reden, kort før Storkenes Afrejse i Sommeren 1915, styrtede sammen. Storkene blev ikke bange, men opholdt sig i nærmeste Nærhed, medens en ny Rede — med solide Funda-menter paa Loftet — blev anbragt paa det gamle Sted, hvorefter de straks tog den i Besiddelse, før de rejste bort.

Storkene plejer at komme i første Halvdel af April; i de senere Aar er de en Gang begge kommet paa en og samme Eftermiddag, men oftest har der været 8—12 Dage imellem deres Komme. Jeg mener, at Hannen er noget større end Hunnen, men hvilken der kommer først, har jeg ikke med Sikkerhed kunnet finde ud af. Desværre tager Storkene her paa Egnen stærkt af, og der er i en Mils Omkreds vist intet andet Storke-par end vort.

Afrejsen sker den 25. eller 26. August; for et Par Aar siden var det mærkeligt nok den 1. September.

Storkene har gennemgaaende haft 2 à 3 Unger, en enkelt Gang kun 1. Men mellem 1906—1911 var der et Par Storke, der hvert Aar først kom i Maj og aldrig rugede, men kun benyttede Reden til Nattekvarter. Heldigvis kom et andet Par i første Halvdel af April 1911, og siden har der været Storkeunger hvert Aar.

Reden her har altid været meget yndet af Storkene, — saa der i Særdeleshed forhen — da der fandtes mange Storke her paa Egnen — jævnlig førtes hidsige Kampe om dens Besiddelse. Ved saadanne Lejligheder var de fleste af Gaardens Beboere interesserede Tilskuere. Det er før sket, at der endogsaa har været Blodpletter fra Storkenes Kamp paa Sengetøj, der var lagt ud i Gaarden til Luftning. Flere Gange er Æggene blevet ødelagte af fjendtlige Storke, der for et Øjeblik har kunnet fordrive Hunnen fra Reden, før hendes Mage har kunnet naa at komme til Undsætning.

I 1916, da vore Storke allerede havde ruget i flere Uger, blev de pludselig angrebet af 5 fremmede Storke, og da Overmagten var saa stor, at vi med Rette kunde befrygte fuldstændig Ødelæggelse af Yngelen, skød Dr. Deichmann — efter Opfordring — efter de fremmede Storke, hvorved en blev skudt. Vore egne Storke brød sig ikke om Skuddene, men saa roligt til. Vi havde den Glæde, at der det Aar blev udruget tre Unger. Vi har ofte fundet en udkastet, nyfødt Storkeunge i Gaarden under Reden, ligesom der ogsaa er fundet døde Snoge og Hugorme sammesteds.

Et Aar for nogen Tid tilbage havde vi et meget morsomt Tilfælde ved Storkenes Afrejse. Det var en smuk, varm Aften sidst i August, hvor et større Selskab var samlet foran Verandaen i Haven, da jeg pludselig saa op paa Hovedfløjens Renaissancegavl og til min Forbavselse iagttog, at der paa hvert Fremspring og paa de forskellige Kugleornamenter stod Storke, ganske symmetrisk, som om de med Villie var sat op til Dekoration. Ved at kaste et Blik over de øvrige Fløje saa jeg Storke paa alle Fremspring og Skorstene saavel paa Slottet som paa Kirken. Kun paa den Fløj, hvor Storkereden fandtes, var der ingen, undtagen vore egne, som stod paa Reden. De stod alle ubevægelige, mange paa et Ben. Paa de omkringliggende Avls-

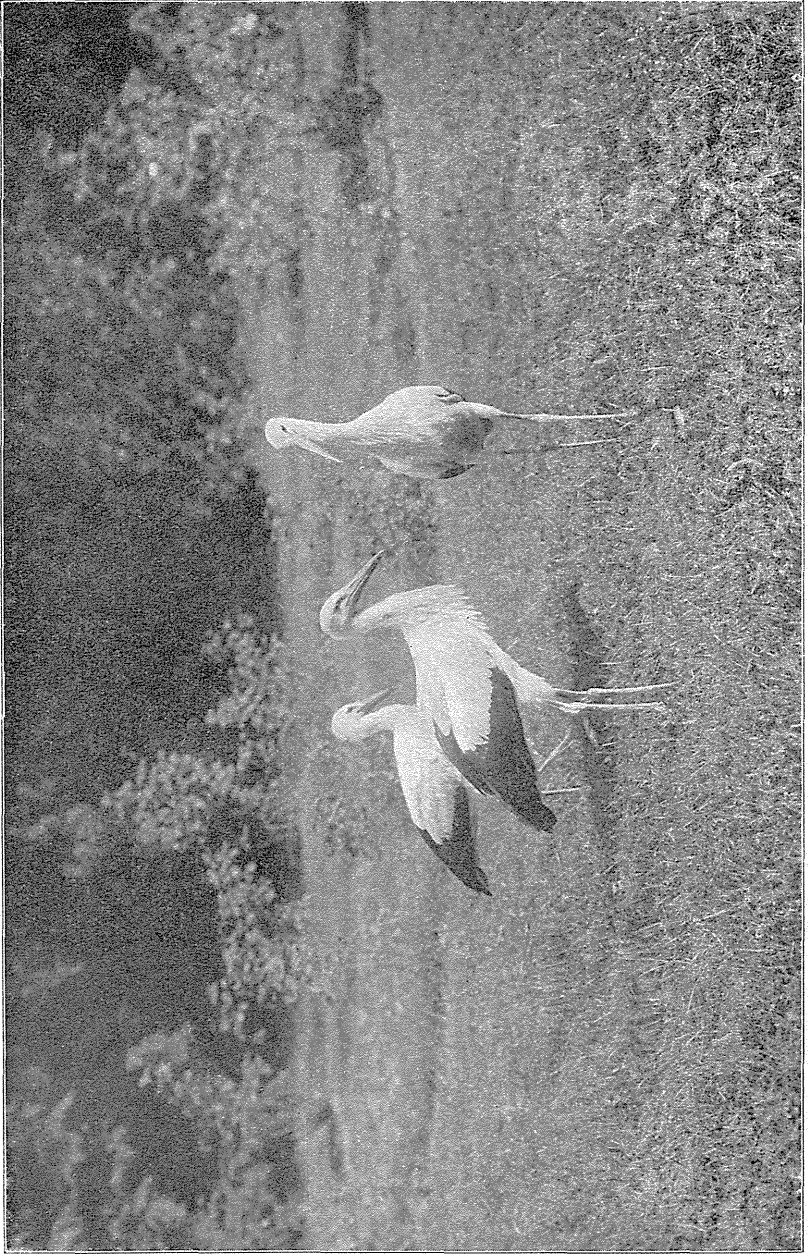
bygninger og Huse stod ogsaa Storke, saa jeg maa antage, at Storkene har samlet sig her før deres Rejse sydpaa. Næste Morgen tidligt fløj de alle bort — vore egne ogsaa.

To Gange er det sket i min Tid, at næsten flyvefærdige Storkeunger er faldet ned i Gaarden. Det skete første Gang i 1904; vi havde den Gang tre Storkeunger, og pludselig spadserede en af dem rundt i Gaarden; den var ikke bange for hverken Mennesker eller Dyr, og Hundene gjorde den ikke noget; den forsøgte at flyve op i Reden igen, men kunde ikke; saa fik vi Fiskeren til at fodre den med Smaafisk, som den slugte med Begærlighed, og den følgende Dag, da Fodringen atter fandt Sted, fløj dens to Søkende ned fra Reden og lod sig ligeledes fodre; nu blev samtlige tre Storkeunger paa Jorden og spadserede rundt i Gaarden og nærmeste Have; de var saa tamme, at man kunde gaa dem ganske nær, men dog ikke røre ved dem. Fotografen tog fire morsomme Billeder af dem. Da de nu i ca. 14 Dage havde gaaet omkring paa den Maade og undertiden fløjet lidt, forsvandt de til almindelig Tid med de gamle.

Anden Gang var 1919. Der var to Unger i Reden, og en Formiddag blev der pludselig meldt, at en Stork spadserede frem og tilbage i Gaarden foran Kirken. Det viste sig at være den ene af Ungerne, som begge havde gjort mindre Flyveøvelser i de sidste Dage. Vi tænkte først, at den muligvis paa en eller anden Maade havde slaaet sig, men det syntes ikke at være Tilfældet. Den var saa tam, at man kunde gaa helt hen til den og klappe den, ja endogsaa bære den, hvilket vi straks gjorde for at forsøge at faa den op i Reden igen. Murermesteren, som tilfældigt var til Stede, gik op paa Loftet med den og anbragte en Stige op ad Tegtaget i Nærheden af Reden; der var ingen gamle Storke hjemme, saa han fik den uforstyrret løftet over Redens Kant ind til den anden Unge. Men efter nogle Dages Forløb var Storkeungen igen en Morgen i Gaarden, og saa opgav vi at sætte den op i Reden mere. Samme Dag, da vi spiste til Middag, hørte vi nogen banke paa Spisestuedøren, der vender ud til Haven, og da Tjeneren lukkede op, skred Storken gravitetisk ind til os og gik uden at bekymre sig om de mange Mennesker og en Del Grayhunde rundt om Bordet og stillede sig til sidst under Anretterbordet. Efter at vi i nogen Tid havde betragtet den, medens vi spiste, og den havde spankuleret lidt omkring i Stuen, blev den baaret ud i Gaarden. Storken vænnede sig hurtigt til

Storkereden før 1915. Skorstenen med Røghætten er Redens oprindelige Plads.

De 3 Storkeunger fra 1904 i Rosenhaven.

sin nye Levemaade; den gik gerne om Morgenen tidligt op og ned i Gaarden langs Kirkemuren, og senere paa Dagen opholdt den sig mest paa Plænen foran Slottet. Den blev fodret af Fiskeren ved hans Hus og stillede altid paa Klokkeslet der. Nede hos Fiskeren stod et Kyllingebur, hvor den ofte betragtede Kyllingerne med spændt Opmærksomhed; dog har jeg aldrig set den hugge efter dem. Den slugte en Masse Fisk ved sine Maaltider. Om Aftenen gik den, til at begynde med, hver Dag op ad Bagtrappen ved Kirken til en Repos mellem første og anden Sal, hvor den satte sig til Ro for Natten, hvorefter den om Morgenen tidlig spadserede ned igen og ud i Gaarden. Senere hen fløj den, naar det om Aftenen var godt Vejr, op paa Reden og blev der om Natten; var det derimod daarligt Vejr, gik den altid op ad Trappen til sit gamle Nattekvarter.

De andre Storke var imidlertid fløjet, saa vi gik ud fra, at vort Plejebarn kom til at overvintre her; den befandt sig mere og mere vel og fløj ogsaa undertiden lidt om Dagen, og efter som Tiden gik, brugte den altid sjældnere sit Nattekvarter, men foretrak Storkereden. Imidlertid begyndte det at blive Efteraar, og da vi var bange for, at Storken ikke kunde taale at overvintre i Reden, besluttede vi at fange den og anbringe den i Kostalden. Efter ved Fodring at have lokket den i Retning af Avlsgaarden i nogle Dage, indfangede vi den med en Ketscher og anbragte den i den lille Kostald. Vi var nu kommet midt i Oktober Maaned og mente, at dette var den eneste Udvej til at holde Liv i den. Der kom imidlertid en Hindring, vi ikke havde beregnet, idet Storken haardnakket vægrede sig ved at tage nogensomhelst Føde til sig, og da den efter nogle Dages Forløb endnu ikke havde villet æde, maatte vi, hvor nødigt vi end vilde, slippe den ud igen. Et Øjeblik efter spiste den med god Appetit 18 Fisk, som blev bragt den, og herefter opholdt den sig mest ved Parken i Nærheden af Avlsgaarden, hvor den blev fodret. Den var blevet noget mere sky og foretog længere Flyveture. Efter to Dages Forløb fløj den pludselig bort i sydvestlig Retning ad Faaborg til, ad hvilken Vej Storkene altid forlader os.